

Virksomhetsplan for 2001

Nyttig strålebruk, godt strålevern og atomsikkerhet

Referanse:

Statens strålevern. Virksomhetsplan for 2001. StrålevernRapport 2001:2
Østerås: Statens strålevern, 2001.

Emneord:

Virksomhetsplan for 2001 – Nyttig strålebruk, godt strålevern og atomsikkerhet.

Resymé:

Rapporten inneholder Virksomhetsplanen for 2001, samt en oversikt over Strålevernets mål og strategiske utfordringer.

Reference:

Plan of activities in 2001. StrålevernRapport 2001:2.
Østerås: Norwegian Radiation Protection Authority, 2001.
Language: Norwegian.

Key words:

Plan of activities in 2001 – Useful employment of radiation, good radiation protection, nuclear safety.

Abstract:

The report contains Plan of activities in 2001 of Norwegian Radiation Protection Authority.

Prosjektleder: Martin Høyby

Godkjent:

Ole Harbitz, direktør

24 sider.

Utgitt 2001-07-03.

Opplag: 200

Form, omslag: Graf, Oslo.

Trykk: Jebsen Trykk og Kopi AS, Oslo.

Bestilles fra:

Statens strålevern, Postboks 55, 1332 Østerås.

Telefon 67 16 25 00, telefax 67 14 74 07.

e-post: postmottak@nrpa.no

Kr. 100,-

ISSN 0804-4910

Forord

Utgangspunktet for utviklingen av virksomhetsplanen, er de føringer som ligger i St.prp. nr. 1 og i tildelingsbrevet fra Sosial- og helsedepartementet (SHD). Virksomhetsplanen legger føringer for innsatsområder og ressursbruk i Strålevernet. Planverket er knyttet til Strålevernets målstruktur og oppgaver og ressurser er derfor beskrevet under hvert enkelt delmål (kapitel 5). I tillegg til dette plandokumentet kommer avdelingenes mer detaljerte og operative planer for gjennomføring.

Virksomhetsplanen inneholder også en strategisk og mer langsiktig del (kapitel 4), som fokuserer Strålevernets utfordringer i årene som kommer. Den strategiske delen rulleres årlig og utgjør dermed en dynamisk del av etatens planverk på linje med årets plan for virksomheten.

I planverket er det lagt vekt på å synliggjøre all virksomhet uavhengig av om den finansieres over Strålevernets ordinære budsjettkapitel eller er eksternt finansiert (andre departementer, Norges forskningsråd, EU-kommisjonen o.a.).

Virksomhetsplanen gir et helhetlig bilde av prioriteringer og satsningsområder og er dermed nyttig som styringsverktøy for Strålevernet selv, for egne ansatte, for SHD og andre departementer med forventninger til Strålevernet, for øvrige oppdragsgivere og for våre brukere.

Østerås/Oslo/Svanhovd/Tromsø, 26 april 2001

Ole Harbitz
direktør

Innhold

<i>Forord</i>	3
1. <i>Om statens strålevern</i>	5
1.1 Sosial- og helsedepartementets fagmyndighet innen strålevern og atomulykkeberedskap.....	5
1.2 Arbeidet for andre myndigheter	5
2. <i>Formål</i>	6
3. <i>Målene og målstruktur</i>	7
4. <i>Strategiske utfordringer</i>	8
4.1 Generelle utfordringer	8
4.2 Lovgivning	9
4.3 Utvikling i helsevesenet	9
4.4 Utfordringer i arbeidsmiljøsammenheng	10
4.5 Atomsikkerhet og beredskap.....	10
4.6 Radioaktivitet i miljøet.....	11
4.7 Ikkeioniserende stråling	11
4.8 Medisinsk og biologisk arbeid	12
4.9 Informasjonsvirksomhet.....	12
5. <i>Virksomhetsplan for 2001</i>	12
5.1 Berettiget og optimalisert strålebruk	12
5.2 Vern av arbeidstakere, befolkning og miljø mot skadelige effekter av stråling.....	14
5.3 Et samfunn vel forberedt på atomulykker, strålingsulykker og bruk av atomvåpen	17
5.4 Ny viten om strålevern, strålevirkninger og atomsikkerhet	19
5.5 Effektiv organisasjon og godt arbeidsmiljø	21
6. <i>Lønnsoversikt</i>	23
7. <i>Plan for rapporteringen til SHD i 2001</i>	24

1. Om statens strålevern

1.1 Sosial- og helsedepartementets fagmyndighet innen strålevern og atomulykkeberedskap

Statens strålevern er fagmyndighet på området strålevern og atomsikkerhet og har ansvar for å:

- føre tilsyn med bruk av strålekilder og spaltbart materiale;
- koordinere beredskap mot atomulykker og radioaktivt nedfall;
- overvåke naturlig og kunstig stråling i miljø og yrkesliv;
- øke kunnskap om forekomst, risiko og effekt av stråling.

Strålevernet har direktoratsoppgaver hjemlet i Lov om strålevern og bruk av stråling, 2000, og Lov om atomenergivirksomhet, 1972.

Statens strålevern har leder- og sekretariatsfunksjon for Kriseutvalget ved atomulykker og spiller en sentral rolle i landets beredskap for håndtering av atomulykker. Strålevernet er nasjonalt kontaktpunkt i forbindelse med internasjonal varsling om atomulykker.

1.2 Arbeidet for andre myndigheter

Statens strålevern arbeider også for andre departement enn SHD. I forbindelse med realiseringen av Regjeringens *Handlingsplan for atomsikkerhet (oppfølging av Stortingsmelding nr 34 1993-94)* gjennomfører Strålevernet en rekke atomsikkerhetsprosjekter i bl.a. Russland. Strålevernet fører i samarbeid med UD og Institutt for energiteknikk regnskap over det spaltbare materiale, som til enhver tid befinner seg i Norge, i hht *IAEA-safeguards-konvensjonen*.

Når det gjelder den delen av Regjeringens *Handlingsplan for atomsikkerhet* som omfatter kartleggings- og konsekvensvurderingsprosjekter i Nordområdene, har Strålevernet gjennomført deler av dette for Miljøverndepartementet (MD). Strålevernet bistår for øvrig MD med saksbehandling i forbindelse med radioaktiv forurensning i forhold til internasjonale konvensjoner (OSPAR, LC). Det er etablert en egen samarbeidsavtale mellom SHD, MD og Strålevernet som regulerer MD's bruk av Statens strålevern. Hensikten med denne er å formalisere den administrative, organisatoriske og økonomiske siden av samarbeidet.

Det er et samarbeid mellom Overvåkingspolitiet, Forsvaret, Tollvesenet og Strålevernet for å hindre illegal innførsel, transport eller omsetning av radioaktivt og spaltbart materiale. I forhold til Hovedredningssentralene samarbeider Strålevernet om en arbeidsdeling ved ulykker med atomdrevne fartøy til havs. Det samme gjelder i forhold til Forsvarets Overkommando ved anløp av atomdrevne skip i norske havner.

Strålevernet er overfor Landbruksdepartementet og Statens næringsmiddeltilsyn faglig ansvarlig for det landsomfattende målenettverk for radioaktivitetsmålinger i næringsmidler som er tilknyttet det kommunale næringsmiddeltilsynet. I tillegg driver Strålevernet overvåking av radioaktiv forurensning av fisk for Fiskeridepartementet.

I samarbeid med MD og SHD leder Strålevernet et målenettverk for overvåking av naturlig UV-stråling.

Statens strålevern har en avtale med Oljedirektoratet som muliggjør en samordnet virksomhet i forhold til operatørene i oljesektoren.

Innen undervisning, veiledning og forskning på strålingsområdet har Strålevernet et samarbeid med Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og Universitetet i Oslo gjennom professor-II-stillinger.

Strålevernet har etablert Avdeling strålemedisin i midlertidige lokaler på Ullevål sykehus og har inngått en egen samarbeidsavtale med sykehuset.

Wistutvalget *Om strålemedisin i Norge* foreslo i 1997 at Strålevernet ble utbygget til å dekke strålemedisinske behov for en rekke andre myndigheter, herunder Helsetilsynet og Arbeidstilsynet. Også for den helsemessige beredskap er Wistutvalgets innstilling viktig. Ved en gjennomføring av disse intensjoner forutsettes Strålevernet å dekke deler av Forsvarets og Sivilforsvarets behov for strålemedisinske tjenester. Det er etablert nær kontakt mellom Sanitetsstaben i Forsvarets overkommando og Strålevernet og denne kontakt vil bli søkt videreutviklet.

2. Formål

Statens strålevern, som et forvaltnings- og fagorgan:

- ... er landets myndighet på området strålevern og atomsikkerhet, og hjemler sin virksomhet i Lov om strålevern og bruk av stråling av 2000 og Lov om atomenergivirksomhet av 1972,
- ... er et direktorat underlagt Sosial- og helsedepartementet (SHD), har direktoratsoppgaver på miljøområdet for Miljøverndepartementet og betjener i tillegg andre departementer i spørsmål som angår stråling og atomsaker,
- ... er nasjonalt faginstitutt med basis bl.a. i egen FoU-virksomhet, nasjonal og internasjonal kunnskap,
- ... er oppdatert når det gjelder kunnskap om stråling, helseeffekter, strålevern og atomsikkerhet.
- ... har sekundærstandard laboratorium for ioniserende og optisk stråling,
- ... har forvaltningsansvar og utfører tilsyn med bruk av strålekilder og atomanlegg i Norge, tilsynet er i stigende grad basert på revisjon av brukernes egen internkontroll,
- ... arbeider for at medisinsk strålebruk er berettiget, optimalisert og kvalitetssikret,
- ... overvåker stråledoser til yrkeseksponerte, til pasienter og til befolkningen generelt, og arbeider for å redusere dosene,
- ... overvåker forekomst av naturlig og kunstig radioaktivitet i miljøet, og vurderer konsekvenser av nåværende og mulig fremtidig forekomst,
- ... leder, har sekretariat og operasjonslokaler for den nasjonale atomulykkeberedskapen (Kriseutvalg ved atomulykker) og mobiliserer ved behov hele sin egen stab i håndteringen av en ulykke.
- ... driver informasjonsformidling og arbeider for å realisere Statens informasjonspolitikk på sitt område.

Strålevernet har bred kontaktflate med bl.a.:

- alle innehavere av strålekilder og atomanlegg,
- andre myndigheter og offentlige etater nasjonalt og regionalt,

- andre lands myndigheter for strålevern, atomsikkerhet og beredskap,
- FoU-miljøer i inn- og utland,
- internasjonale organisasjoner,
- befolkningen,
- media.

3. Målene og målstruktur

Strålevernets overordnede mål er: nyttig strålebruk, godt strålevern og atomsikkerhet. Dette skal nås ved å arbeide mot 4 faglige hovedmål samt ett hovedmål knyttet til de interne støtte- og servicefunksjonene. De fem hovedmålene er konkretisert i 14 delmål.

Hoved- og delmålene

1. Berettiget og optimalisert strålebruk.

- 1.1 Bruk av stråling skal være nyttig og kvalitetssikret.
- 1.2 Bruk av stråling til diagnostiske og terapeutiske formål skal være optimalisert og effektiv.

2. Vern av arbeidstakere, befolkning og miljø mot skadelige effekter av stråling.

- 2.1 Strålesikkert arbeidsmiljø.
- 2.2 Begrenset eksponering fra naturlige og kunstige strålekilder i vårt miljø.
- 2.3 Sikre atomanlegg og sikring av spaltbart materiale.

3. Et samfunn vel forberedt på atomulykker, strålingsulykker og bruk av atomvåpen.

- 3.1 Koordinert nasjonal beredskap og overvåking.
- 3.2 Beredskap mot virkninger av atomvåpen.
- 3.3 Samordnet internasjonal varslingsnett.

4. Ny viten om strålevern, strålevirkninger og atomsikkerhet.

- 4.1 Strålevern og atomsikkerhet basert på egen og andres forskning og annen oppdatert viten.
- 4.2 Analyser og vurderinger av høy kvalitet.
- 4.3 Gjensidige nasjonale og internasjonale fagkontakter og samarbeid.

5. Effektiv organisasjon og godt arbeidsmiljø.

- 5.1 God resultat- og ressursstyring.
- 5.2 Helse, miljø og sikkerhet godt ivaretatt ved Strålevernet.
- 5.3 Kvalitetssikrede og behovsdekkende informasjons- og IT-tjenester.

4. *Strategiske utfordringer*

4.1 **Generelle utfordringer**

Strålekilder anvendes i økende omfang i medisin, industri og forskning. Samtidig stilles det stadig strengere krav til sikkerhet i samfunnet. Disse utviklingstrekkene medfører behov for revidert og mer detaljert strålevernlovgivning og kvalitetssikring av strålevernforvaltningen. Myndighetenes arbeid med strålevern og atomsikkerhet har en sterk internasjonal forankring. Det er nå mer nødvendig enn tidligere å arbeide aktivt fra norsk side for å opprettholde og videreutvikle et felles nordisk engasjement på feltet. Utviklingen innen EU av direktiver, europeiske standarder og krav til «fri flyt» av varer legger føringer for norsk regelverkutvikling og forvaltning. Utviklingen av internasjonale konvensjoner på atomsikkerhetsområdet i regi av IAEA krever også nasjonal oppfølging.

Strålevernets rolle som nasjonalt faglig referanseorgan må videreutvikles. Ressursbehovet knyttet til å holde etaten oppdatert med ny viten om stråleeffekter og strålevern er økende. Det er en utfordring å vedlikeholde kompetansen på virkninger av ioniserende stråling (røntgen og radioaktivitet) da kunnskapsgrunnlaget for helsemessig vurdering av bestråling for ioniserende stråling er i rask utvikling. Eventuell helserisiko knyttet til eksponering fra ikke-ioniserende stråling, særlig elektromagnetiske felt, har i de senere år hatt et sterkt offentlig fokus. Strålevernet skal kunne bistå med kunnskaper om dette på en faglig troverdig måte.

Radioaktiv forurensning som miljøproblem er satt høyt på agendaen internasjonalt. I tillegg til videreutvikling av et dekkende nasjonalt overvåkningsprogram, blir spørsmålet om mer direkte effekter i biota nå satt på dagsorden. Et langsiktig strategisk samarbeid med miljømyndighetene er nødvendig for trygg ivaretagelse av disse utfordringene. Dette innebærer særlig et bredt samarbeid med aktører på miljøsidene som er engasjert i vurderinger av det arktiske miljø.

Strålevernet har bl.a. ansvar for prosjekter som finansieres over EUs forskningsprogram *Nuclear Fission Safety* og Norges forskningsråd. Deltakelse i det 5. rammeprogrammet (1999 - 2003) for forskningssamarbeid i Europa er svært viktig også på strålevernområdet. Programmet har en profil og et innhold som sikrer Strålevernet god deltakelse i felles europeisk kunnskapsoppbygging.

Strålevernet har i økende grad et ansvar på for oppfølging av Norges forpliktelser i forhold til internasjonale konvensjoner innen atomsikkerhet, avfallsbehandling, beredskap og ikke-spredningsspørsmål.

Internasjonalt er det fortsatt riktig å satse betydelige ressurser på bistand til økt atomsikkerhet i Russland og Baltikum. Strålevernets engasjement er her omfattende. I dette arbeidet betones etatens myndighetsrolle sterkt. Parallelt med dette arbeidet vil økt nasjonal satsing og bredere internasjonalt engasjement på beredskapsområdet bidra til at konsekvensene av en eventuell ulykke blir så små som mulig.

Informasjonssamfunnet stiller Strålevernet overfor sterke krav til rask, god og brukerstyrt kommunikasjon både eksternt og internt. En egen informasjonsstrategi for etaten motiverer økt satsing på kommunikasjon direkte og via «videreformidlere». Generell utvikling av det elektroniske samfunnet gjør det nødvendig også å utvikle en egen IKT-strategi som skal sikre riktige og kostnadseffektive løsninger.

Strålevernet har to små enheter i Tromsø og Sør-Varanger i tillegg til at etaten er lokalisert både på Østerås og i Oslo. Den framtidige lokaliseringen av Strålevernets hovedkontor bør så snart det er mulig avklares.

Fra 1993 har Strålevernet vært organisert i 4 fagavdelinger, fra 1996 har det i tillegg bestått av en administrasjons- og informasjonsavdeling. Avdelingene er videre delt i grupper etter oppgavene. I løpet av 2000 ble det gjennomført en analyse mht om organisasjonen fungerer best mulig i forhold til dagens krav og utfordringer til Statens strålevern. I løpet av 2001 vil et nytt organisasjonskart bli gjort gjeldende.

Strålevernets rolle og innsats er helt ut avhengig av at etaten trekker til seg og utvikler en dyktig stab. Mulighetene her er primært avhengig av at vi hele tiden utvikler oss slik at vi er en attraktiv arbeidsplass for gamle og nye medarbeidere.

4.2 Lovgivning

Lov om strålevern og bruk av stråling ble behandlet av Stortinget i mai 2000. En gjennomgripende revisjon og nyutvikling av regelverk på området avsluttes i løpet av 2001 i det nye forskrifter forventes gjort gjeldende fra 01.01.02. Nye internasjonale anbefalinger og direktiver bl.a. i EU preger denne prosessen. Resultatet blir skjerpete krav til brukerne, men også i høy grad til tilsynsmyndigheten.

4.3 Utvikling i helsevesenet

Et nytt direktiv i EU om strålebruk ble iverksatt fra våren 2000. Selv om EØS-avtalen ikke omfatter dette regelverket er det ønskelig med en harmonisering fra norsk side, noe som må føre til økt strålevernoppmerksomhet og -innsats i helsevesenet. Fra Strålevernets side må det iverksettes tiltak som bidrar til å sikre at kvaliteten ved strålebruken i medisin blir bedre. Det bør også bli lettere å oppdage klart ulike prosedyrer og derved bidra til mer omforente opplegg.

NOU 1997:20 Omsorg og kunnskap - Norsk kreftplan konkluderte med at det er nødvendig med betydelige tiltak for opprusting av norsk stråleterapi kvantitativt og kvalitativt. Dette har konsekvenser for Strålevernet idet behov for strålefysisk og strålemedisinsk kvalitetssikring øker. I tråd med anbefalingene foreslo Regjeringen i *St prp nr 61 (1997-98) Om Nasjonal kreftplan og plan for utstyrsinvesteringer ved norske sykehus* en opprusting av stråleterapien. Strålevernet ansatte i løpet av 2000 personell for å gjennomføre et kvalitetssikringsarbeide innen stråleterapi. Som ledd i dette vil en se både på dosimetrispørsmål, målvolumsbestemmelser og bivirkningsspørsmål.

Det er også besluttet at mammografiscreening skal utvides til å omfatte hele landet. Strålevernet har i prøveprosjektet med screening hatt ansvar for deler av kvalitetssikringen. Utvidelsen fører til økt tilsynsbehov og oppfølging av kvalitetssikringen i programmet.

Wist-utvalgets innstilling ga bl.a. en oversikt over behovet for strålemedisinske og strålebiologiske virksomheter i Norge og fremmet forslag om ressursbehov for å dekke disse behovene. Utvalget foreslo at Statens strålevern skulle styrkes både på personell og ressurssiden. SHD har foreløpig ikke gitt Wist-utredningen særskilt behandling og oppfølging ut over at opprustingen av Strålevernets innsats på stråleterapiområdet er i tråd med en av Wistutvalgets delkonklusjoner.

4.4 utfordringer i arbeidsmiljøsammenheng

Innen industrisektoren og særlig i oljeindustrien er bruken av strålekilder omfattende og økende. Samtidig representerer økt bruk av eksisterende strålingsbaserte diagnose- og behandlingsteknikker og introduksjon av nye metoder i helsevesenet, utfordringer vedr. yrkeseksponering og arbeidsmiljø. Trygg bruk av strålekilder stiller krav til brukerne vedr. tekniske løsninger, skjerming, kompetanse, organisasjon, internkontroll etc.

Ny lovgivning og utviklingstrekkene skissert ovenfor tilsier et økende fokus på arbeidsmiljøforvaltning fra Strålevernets side. Denne delen av virksomheten må utvikles i dialog og forståelse med Direktoratet for arbeidstilsynet.

4.5 Atomsikkerhet og beredskap

Norge fikk i 1998 et nytt atomanlegg i tillegg til IFEs to eksisterende reaktoranlegg i Halden og på Kjeller. Det kombinerte lager/deponi i Himdalen representerer en ny utfordring for Strålevernet som myndighet. Institutt for energiteknikk har fått fornyet konsesjon for drift av sine atomanlegg på Kjeller og i Halden. Strålevernet skal påse at konsesjonsbetingelsene blir fulgt opp gjennom grundig og dokumentert tilsynsvirksomhet ved anleggene. Beredskapsplanene ved anleggene på Kjeller og i Halden er under videreutvikling og Strålevernet må følge opp dette, ikke minst med tanke på IFEs grenseflater mot kommunene og den nasjonale beredskapsorganisasjonen.

Strålevernet påser at norske atomanlegg oppfyller krav i henhold til internasjonale standarder og konvensjoner og sørger for nødvendig rapportering. Strålevernet har også en rolle i forbindelse med granskning av andre lands rapporter til IAEA.

Strålevernet har innstillende myndighet når det gjelder konsesjon for anløp av atomdrevne fartøyer i norske havner. Strålevernet vil ta opp en del spørsmål med Forsvaret for å videreutvikle tilsyns- og beredskapsordninger i denne sammenheng.

Det fokuseres mer og mer på ikke-spredningsspørsmål og kontroll med prøvesprengningsavtalen. Strålevernet må finne sin naturlige rolle som bidragsyter til Norges arbeid med slike spørsmål gjennom nasjonalt arbeid og deltagelse i internasjonale fora.

Strålevernet har påtatt seg ansvar for gjennomføring av en rekke prosjekter finansiert over Regjeringens handlingsplan for oppfølging av *St.melding nr. 34 (1993-94) Atomsikkerhet og miljø*. Det er viktig å videreføre samarbeidet med russiske myndigheter.

Når det gjelder atomulykkeberedskapen i Norge, ble det sommeren 1998 vedtatt ny Kgl.res., hvor det ble besluttet å opprettholde Kriseutvalget for atomulykker (KU) og å gi dette utvidet mandat. Kriseutvalget har nå ansvar både i akutt fase etter en ulykke, i senfasen og i det løpende beredskapsarbeidet. Til å støtte seg har Kriseutvalget faglige rådgivere, samt en egen støtte på informasjonssiden i Kriseutvalgets informasjonsgruppe. Kriseutvalgets mandat gjelder både i fred, sikkerhetspolitiske kriser og krig.

Strålevernets rolle og ansvar for ledelse og sekretariat for beredskapsorganisasjonen vil gjøre at etaten må påregne økt innsats på området. Det er svært viktig for at beredskapsorganisasjonen skal fungere på en tilfredsstillende måte at den er levende i alle ledd. Strålevernet arbeider med å utvikle beredskapen i sin egen organisasjon gjennom videreføring av planverk og øving. Strålevernet bistår etatene i KU og blant rådgiverne i deres planarbeid. For å videreføre en levende nasjonal beredskap blir det gjennomført øvelser, møter, seminarer og ulike informasjonstiltak sentralt og regionalt. Vedlikehold og utvikling av kompetanse, utstyr, metoder og ressurser knyttet til beredskapsrelaterte målinger er en prioritert oppgave de nærmeste årene. De tekniske beredskapshjelpemidler må kontinuerlig oppdateres i takt med

den tekniske utviklingen i samfunnet. Hjelpemidlene må brukes i det daglige arbeid for at kompetansen skal vedlikeholdes.

Helsevurderinger ved atomulykker skal ivaretas av Strålevernet, som også har en koordinerende rolle overfor landets helsevesen når det gjelder eventuell behandling av stråleskadede enkeltpasienter. Kriseutvalget fikk i 1998 økt sitt beredskapsansvar til også å omfatte radioaktiv forurensing ved kriser og krig. Dette vil på sikt kunne kreve at beredskapsvirksomheten koordineres med samfunnets øvrige beredskap i forhold til masseskader.

4.6 Radioaktivitet i miljøet

Virksomhet knyttet til radioaktivitet i miljøet omfatter både forvaltningsoppgaver og faglig utviklingsarbeid på områdene naturlig stråling og radioaktiv forurensning. Arbeidet med å utvikle en strålevernfilosofi for beskyttelse av det ytre miljø mot ioniserende stråling og utvikling av regelverk hjemlet i den nye strålevernloven og eventuelt også i forurensningsloven, bidrar til klarere forvaltningsgrunnlag i forbindelse med menneskeforhøyet naturlig stråling og radioaktiv forurensning.

Samarbeidsavtalen mellom SHD, MD og Strålevernet har formalisert funksjonen som fagdirektorat i forhold til radioaktiv forurensing av det ytre miljø. Utvikling av Strålevernets rådgivende rolle ovenfor Miljøverndepartementet, samt arbeidet med at radioaktiv forurensing også skal bli en del av den øvrige forurensingsforvaltningen i Norge, vil være viktig i de nærmeste årene.

Det er etablert en statlig tilskuddsordning til tiltak mot radon i eksisterende boliger - administrert av Husbanken. Det er også opprette en sentral database hos Statens strålevern med oversikt over alle radonmålinger i Norge. Dette er grunnleggende faktorer for å redusere radon problemet i Norge. Det pågår nå en betydelig innsats i samarbeidet mellom Statens Strålevern og kommunene for planmessig kartlegging av radonnivå i bolighus.

4.7 Ikkeioniserende stråling

Ultrafiolett stråling fra sol og solarier medfører økende risiko for hudkreft i befolkningen. Feltet representerer utfordringer for Strålevernet både på overvåknings- og forvaltningssiden. UV-stråling antas å være ansvarlig for de fleste strålingsinduserte krefttilfelle i Norge. Det bør satses på samordnet innsats med andre viktige aktører når det gjelder informasjon og kompetanse om UV-stråling, blant annet ved oppdatert informasjon til publikum og gjennom nasjonale og internasjonale konferanser.

Når det gjelder overvåking av naturlig UV, bør trender og eventuelle effekter i naturen gjøres til gjenstand for forskning, dels ved Strålevernet og dels ved samarbeidende institusjoner.

Stortinget har slått fast at det med utgangspunkt i konklusjonene i *NOU 1995:20 Om kraftlinjer og helse m v.* fortsatt skal drives forsknings- og utviklingsarbeid på området elektromagnetiske felt og helse. En ny gjennomgang av saksfeltet ble gjennomført i 2000.

Elektromagnetiske felt fra kraftlinjer men også fra radiofrekvente strålekilder (herunder mobiltelefoner) omfattes med stor bekymring i deler av befolkningen. Det vil bli satset på videreføring av det forskningsarbeide som nå drives, men med mer dreining mot høyere frekvenser (radiofrekvens). Strålevernet deltar i et stort europeisk (WHO/IARC) epidemiologisk prosjekt hvor fokus er eventuelle sammenhenger mellom mobiltelefoni og kreft.

4.8 Medisinsk og biologisk arbeid

I Wistutvalgets utredning er det påpekt at det å ha et nasjonalt fagansvar bl.a. innen strålebiologi bør høre med til Strålevernets ordinære virksomhet. Videre vil kompetansen innen biologi og medisin ha betydning for evnen til å videreføre samarbeid med eksterne institusjoner på likeverdig basis, vedlikehold av kunnskaper, undervisning og rådgivning samt ved samarbeid med sykehus. En fast og tilstrekkelig stor etablering av slik virksomhet krever at rollen forankres i avtaleverk med flere andre etater/myndigheter, og at ressurser allokeres. Pr. i dag er innsats på dette området meget begrenset.

Kvalitetssikringsarbeide innen strålemedisin er fra 1999 tilført betydelige ressurser gjennom kreftplanen. Ut over de teknisk-fysiske kvalitetssikringstiltak er det behov for å bidra til en kvalitetssikringskjede også innen de medisinske funksjoner, slik som indikasjonsstillinger, identifisering av og utforming av relevante målvolum, omsorg og bivirkningsregistrering under behandling, og etteroppfølging av pasientene. De offentlig mest omtalte problemer har vært registrert etter strålebehandling med uheldige fraksjoneringsregimer. Innføring av «clinical audits» vil være et prioritert praktisk tiltak, da dette også er et uttrykt ønske fra de kliniske avdelingers side.

4.9 Informasjonsvirksomhet

Å informere om Strålevernets virksomhet og påvirke våre omgivelser er en forutsetning for at vi skal nå våre hovedmål. Informasjonsvirksomheten skal følge de retningslinjer som gis gjennom lovverk og den statlige informasjonspolitikken. Strålevernet vil slutføre arbeidet med en kommunikasjonsstrategi i 2001. Hovedmålet med kommunikasjonsstrategien er å nå ut med kunnskap om stråling og strålevern til samfunnet for å påvirke beslutninger og adferd slik at de gir vern om helse og miljø.

5. Virksomhetsplan for 2001

5.1 Berettiget og optimalisert strålebruk

Dette målområdet er bredt og sammensatt idet all planlagt og tiltenkt bruk av stråling omfattes og det er her balansen mellom nytte og ulemper må finnes, vurderes og etterleves for de respektive anvendelser i samfunnet. Forvaltning, regelverksutvikling, tilsyn, internasjonalt samarbeid, rådgivning og faglig utvikling i kontakt og vekselvirkning med brukermiljøene kjennetegner Strålevernets innsats på området, som er preget av mange løpende oppgaver.

I inneværende år vil prioriterte oppgaver bl.a. være:

Utvikling av forskrifter og veiledninger til disse, i samarbeid med SHD og ut fra sentrale kriterier for forskriftsstruktur.

Innen kvalitetssikringsarbeidet på stråleterapiområdet utvikles samarbeidsstrukturer mellom stråleterapisentrene i Norge. Det er opprettet en egen gruppe ved Strålevernet, som har som hovedoppgave å utvikle en strategisk plan for kvalitetssikring av norsk stråleterapi. Det skal opprettes en referansegruppe med representanter fra alle kliniske miljøer slik at disse blir trukket aktivt inn i arbeidet med utvikling av kvalitetssikringen. Referansegruppen skal være rådgivende ovenfor Strålevernet. Det planlegges videre nedsatt arbeidsgrupper, sammensatt

med representanter fra brukerne og med identifiserte oppgaver etter råd fra referansegruppen. Det skal gjennomføres studiereiser til utenlandske stråleterapisentra som har satt fokus på disse spørsmålsstillinger bl.a. i Nederland, Danmark og England. Ut fra bla. erfaringer derfra skal "clinical audits" gjennomføres.

Etter internasjonale råd skal ny dosimetriprotokoll gjennomføres i 2001. Gjennomføring vil skje i dialog med referansegruppen.

Det er et stort antall kapslede radioaktive kilder i bruk i industri, offshore m.v. Kilder på avveie eller på annen måte utenfor administrativ kontroll har fått økende internasjonal oppmerksomhet de siste år og problemstillingen er også aktuell i Norge. Det tas sikte på å utvikle et bedre system for håndtering av disse spørsmål bl.a. med utvikling av klassifikasjonssystem for kilder og igangsette arbeide for å utvikle et bedre register for kapslede kilder. Nært til dette ligger også å dekke et behov for et bedre planverk for respons og handlingsmønster ved hendelser/uhell med kilder i norsk bruk.

5.1.1 *Bruk av stråling skal være nyttig og kvalitetssikret*

Ressursbruk 5.1.1	Totalt	Totalt	Internt	Eksternt
	Ukeverk	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Felles	0	0	0	0
Avdeling AI	0	0	0	0
Avdeling BS	0	0	0	0
Avdeling MI	0	0	0	0
Avdeling ST	33	500	500	0
Avdeling TI	515	1575	1575	0
Sum	548	2075	2075	0
Forbruk pr 30.06.01:				

5.1.2 *Bruk av stråling til diagnostiske og terapeutiske formål skal være optimalisert og effektiv*

Ressursbruk 5.1.2	Totalt	Totalt	Internt	Eksternt
	ukeverk	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Felles	0	0	0	0
Avdeling AI	0	0	0	0
Avdeling BS	0	0	0	0
Avdeling MI	0	0	0	0
Avdeling ST	0	143	143	0
Avdeling TI	168	775	775	0
Sum	168	918	918	0
Forbruk pr 30.06.01:				

5.2 Vern av arbeidstakere, befolkning og miljø mot skadelige effekter av stråling

Dette målområdet er sterkt sammenvevet med målsettingen om berettiget og optimalisert strålebruk og det er de samme virkemidler som nyttes for å ivareta dette området. Hverdagen preges også her av løpende forvaltningsoppgaver, tilsyn samt drift og kvalitetssikring av persondosimetritjenesten.

5.2.1 Strålesikkert arbeidsmiljø

Ressursbruk 5.1.3	Totalt	Totalt	Internt	Eksternt
	ukeverk	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Felles	0	0	0	0
Avdeling AI	0	0	0	0
Avdeling BS	0	0	0	0
Avdeling MI	0	0	0	0
Avdeling ST	0	0	0	0
Avdeling TI	136	250	250	0
Sum	136	250	250	0
Forbruk pr 30.06.01:				

5.2.2 Begrenset eksponering fra naturlige og kunstige strålekilder i vårt miljø

Ressursbruk 5.2.2	Totalt	Totalt	Internt	Eksternt
	ukeverk	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Felles	0	0	0	0
Avdeling AI	0	0	0	0
Avdeling BS	20	280	180	100
Avdeling MI	491	4025	1590	2515
Avdeling ST	0	0	0	0
Avdeling TI	47	414	0	414
Sum	558	4719	1770	3029
Forbruk pr 30.06.01:				

Kartlegging av radon i inneluft og husholdningsvann intensiveres. I 2000 ble det startet opp kartlegging av radon i inneluft med målinger i ca. 30 000 boliger. I hver av de 114 kommunene som deltar i prosjektet blir det gjennomført målinger i et tilfeldig utvalg av boligmassen på mellom 2 og 10%. Denne kartleggingen vil bli videreført og avsluttet i løpet av 2001. Resultatene vil gi grunnlag for å kunne identifisere områder som er spesielt utsatt innenfor de enkelte kommuner og gi grunnlag for oppfølgende målinger med hensyn på å finne frem de boliger som har forhøyde radonkonsentrasjoner i inneluften. For hver kommune vil det bli utarbeidet en samlet oversikt med kartfremstilling. Prosjektet innbefatter også informasjonsrettede tiltak og kompetanseoppbygging om tiltak med bl.a. gjennomføring av

kurs for byggebransjen og kommunale saksbehandlere. Disse delene av prosjektet gjennomføres i samarbeide med Husbanken og Statens bygningstekniske etat. Det er gjennomført landsomfattende kartlegginger av radon i inneluften i ca. 1500 skoler og 3700 barnehager, og sammen med oppfølgende målinger i 2001 vil dette materialet bli systematisert med hensyn på utarbeidelse av geografiske oversikter, en samler rapport og et strålevernhefte. Det vil videre bli gjennomført mer detaljerte kartlegginger av radon i vann fra grunnvannskilder i de deler av landet hvor det tidligere er påvist mange brønner med forhøyde nivåer.

Arbeidet med etablering av en sentral database over radonmålinger i inneluft og husholdningsvann vil bli videreført. Denne databasen vil også så langt mulig inkludere målinger som gjennomføres av private målefirmaer.

Det skal gjennomføres en undersøkelse av virkninger som kan medføre teknologibetinget økning av strålingseksponering i Norge. Hoveddelen av dette arbeidet vil gjelde oppkonsentrering og utslipp av naturlig radioaktivitet i olje- og gassproduksjon, tidligere gruvevirksomhet og fosfatproduksjon. Dette arbeidet vil være nært knyttet til internasjonale initiativer med hensyn på å fremskaffe en samlet oversikt over *technology enhanced naturally occurring radioactive materials* (NORM).

Overvåkning av radioaktiv forurensning prioriteres høyt. Arbeidet med å dokumentere nivåer og trender av radioaktiv forurensning fortsetter. Overvåkningen av hav og land i de nordlige områdene styrkes, og i løpet av året skal et koordinert overvåkingsprogram for radioaktivitet i landmiljøet startes opp. Overvåkning i forbindelse med den sunkne russiske ubåten "Kursk" er høyt prioritert. Eventuelle utslipp ved bruk av åpne radioaktive kilder i sykehus, forskning og oljeindustri inkluderes i overvåkningen. Det skal utarbeides en plan for overvåkning av utslipp av naturlig forekommende radionuklider.

Norge skal bidra til å redusere utslipp og risiko for utslipp som kan føre til forurensning av norsk miljø. Strålevernet vil delta i en undersøkelse av miljøforurensningen i Sogna ved Nitelva. Dette området mottok utslipp fra IFE på Kjeller i tidsrommet 1951-1967. Det skal også gjennomføres nye undersøkelser i Nitelva i området der sediment forurenset med plutonium ble fjernet i 2000.

LORAKON: Målsetningen for LORAKON er å kontrollere at radioaktivitet i næringsmidler er i samsvar med gjeldende tiltaksgrenser, å gjennomføre overvåkning av radionuklider i næringsmidler, og derved danne grunnlag for å vurdere konsekvenser for mennesker og miljø av radioaktiv forurensning. LORAKON skal også være et viktig redskap lokalt og sentralt ved et eventuelt fremtidig radioaktivt nedfall i Norge. LORAKON-systemet skal i løpet av 2001 evalueres i samarbeid med Statens næringsmiddeltilsyn. Strålevernet har det tekniske ansvaret for måleutstyr og målemetoder. Måleutstyret har gått ut av produksjon, og en må i løpet av 2001 også vurdere innkjøp av nytt måleutstyr. Kurs for brukere ved de lokale næringsmiddelkontrollene gjennomføres i april. I løpet av sommersesongen skal radioaktivitetsinnholdet i utvalgte områder overvåkes, for å kunne gi prognoser for høstens soneinndeling og slakt av småfe. Overvåkningen rapporteres i flere rapporter i løpet av sommeren/høsten, og resultatene samles også i årlige overvåkingsrapporter.

Strålevernet skal ivareta Miljøverndepartementets forpliktelser i forhold til internasjonale avtaler og konvensjoner, som OSPAR og Londonkonvensjonen, gjennom deltagelse i møter og arbeidsgrupper, og aktivt delta i radioaktivitetssamarbeidet i Arktisk Råd.

Strålevernet skal sammen med øvrige deltagende institusjoner bidra til å utvikle Polarmiljøsentret i tråd med målsettingene i St. meld. 42 (1992-1993) og bidra til en optimal

utnyttelse av de samlede ressurser i senteret. Det skal i løpet av 2001 bygges opp analysekapasitet på gamma-emitterende og beta-emitterende radionuklider i Tromsø, og Tromsø-enheten blir sentral i det marine overvåkningsprogrammet.

Programvaren for persondosimetritjenesten skal oppdateres bl.a. for å bedre rapporteringsmulighetene fra databasen. I foregående år har det vært satt fokus på bruken av åpne kilder i universitetssektoren særlig med tanke på vern av ansatte som håndterer slike kilder. I 2001 vil Strålevernet forsette dette arbeidet ved også å utføre tilsyn på bruken av åpne radioaktive kilder i offshoresammenheng. Det tas sikte på tilsynsbesøk ved 2-3 installasjoner offshore.

Innen ikke-ioniserende stråling vil det bli utført kartleggig av en del arbeidsplasser ved elektronikkverksteder ved forsvarsinstallasjoner der eksponering for radiofrekvent stråling er en aktuell problemstilling. Arbeidet vil foregå i samarbeid med Forsvaret og Statens Arbeidsmiljøinstitutt.

Strålevernet vil i 2001 bidra med faglige vurderinger i tilknytning til Forsvarets analyser av mulige helsepåvirkninger grunnet bruk av utarmet uran i våpen benyttet under konfliktene på Balkan.

5.2.3 Sikre atomanlegg og sikring av spaltbart materiale

Ressursbruk 5.2.3	Totalt	Totalt	Internt	Eksternt
	ukeverk	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Felles	0	0	0	0
Avdeling AI	0	0	0	0
Avdeling BS	180	15230	230	15000
Avdeling MI				
Avdeling ST	0	0	0	0
Avdeling TI	0	0	0	0
Sum	180	15230	230	15000
Forbruk pr 30.06.01:				

I løpet av 1999 ble konsesjonsbehandlingen av IFE's anlegg slutført, og Regjeringen ga konsesjon for videre drift. Det ble i forbindelse med konsesjonen stilt strenge betingelser, noe som gjør at Strålevernet må intensivere sitt tilsynsarbeid, blant annet med en treårig tilstandsrapportering til departementet. Strålevernet vil også videreutvikle prosedyrene for anløp av reaktordrevne fartøyer i dialog med Forsvaret. Strålevernet må fortsatt prioritere internasjonalt sikkerhetsarbeid i IAEA, OECD/NEA og andre fora. Gjennom Regjeringens handlingsplan for atomsaker skal Strålevernet gjennomføre en rekke prosjekter ved atomanlegg i Russland og Baltikum, herunder Kraftverkene på Kola og i St. Petersburg, avfallsbehandlingsanlegg, Lepse, opphugging av u-båter m.v. Norge har undertegnet "safeguards" tilleggsprotokollen og Strålevernet bistår i implementeringen. Videre vil Strålevernet være støttespiller for UD i prøvestans og ikke-spredningsspørsmål. Samarbeidet med russiske tilsynsmyndigheter vil også i år 2001 videreutvikles.

5.3 Et samfunn vel forberedt på atomulykker, strålingsulykker og bruk av atomvåpen

5.3.1 Koordinert nasjonal beredskap og overvåking

Ressursbruk 5.3.1	Totalt	Totalt	Internt	Eksternt
	ukeverk	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Felles	0	189	189	0
Avdeling AI	8	0	0	0
Avdeling BS	160	1280	640	640
Avdeling MI	8	20	20	0
Avdeling ST	16	58	58	0
Avdeling TI	0	0	0	0
Sum	184	1547	907	640
Forbruk pr 30.06.01:				

Det vil bli avholdt to kurs om kriseinformasjon ved atomulykker .

For å kunne håndtere informasjonsbehovet på en god måte er det i Kgl res (26.juni 1998) omtalt en egen informasjonsgruppe (KU-info) til støtte for Kriseutvalget.

Medlemmene i KU-info rekrutteres fra de samme etater som Kriseutvalget og Kriseutvalgets faglige rådgivere. Gruppen skal bl. a. utarbeide informasjonsstrategier ved atomulykker.

For at KU-info skal kunne utarbeide målrettede informasjonsstrategier ved atomulykker må vi vite noe om målgruppenes behov. Dette er utgangspunktet for at KU-inforåd ønsker å sette i gang en brukerundersøkelse blant publikum og media. Vi trenger en slik undersøkelse for å danne et bedre grunnlag for at beredskapsorganisasjonen skal fungere etter hensikten i en krisesituasjon. Selve gjennomføringen av undersøkelsen er tenkt overlatt til ekstern konsulent. Vi har vært i kontakt med Statens informasjonstjeneste (SI), som kan opplyse at de er behjelpelige med

- Kartlegging. Vinkling, utforming av problemstillinger man ønsker belyst, hvilke spørsmål som skal stilles vil gjøres i samarbeid med oppdragsgiver.
- Gjennomføring. Telefonintervju. Statens informasjonstjeneste sørger for kontakt med byråer som gjennomfører selve undersøkelsen.
- Analyse. Statens informasjonstjeneste vil være behjelpelige med å sette resultatene av analysen inn i en offentlig krisehåndteringskontekst.
- Publisering. Rapporten vil ikke bli publisert dersom oppdragsgiver ikke ønsker det.

SI har sagt seg villige til å dekke 25% av kostnadene.

Strålevernet vil fortsatt arbeide for videreutvikling av planverket innen beredskapsorganisasjonen. Kriseutvalget vil i år delta i to større internasjonale øvelser. I tillegg vil det også i år gjennomføres varslingsøvelser. Årets seminar for beredskaps"familien" vil finne sted i Halden i november. Utover dette, vil Strålevernet fortsatt delta aktivt i nordisk og internasjonalt beredskapsarbeid.

Strålevernet vil videreutvikle og implementere beslutningsstøtteverktøy for Kriseutvalget, og holde lokaler og tekniske hjelpemidler i operativ stand. Døgnkontinuerlig telefonvakt og bakvaktordning følges opp.

Det vil bli arbeidet med prosedyrer ved ulike hendelser og det vil spesielt bli lagt vekt på å tilpasse kunnskap fremkommet i FoU-arbeidet slik at den er operativt i en beredskaps-situasjon. Planverket for beredskap ved IFE's anlegg og ved anløpshavnene for reaktordrevne skip skal gjennomgås og evalueres.

5.3.2 Beredskap mot virkninger av atomvåpen

Ressursbruk 5.3.2	Totalt		Eksternt	
	ukeverk	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Felles	0	0	0	0
Avdeling AI	0	0	0	0
Avdeling BS	20	100	0	100
Avdeling MI	0	0	0	0
Avdeling ST	0	0	0	0
Avdeling TI	0	0	0	0
Sum	20	100	0	100
Forbruk pr 30.06.01:				

Strålevernet er i en dialog med i første rekke Direktoratet for sivil beredskap og Forsvarets overkommando for å utvikle en prosess for å inkludere oppfølging av krigsscenarioer med bruk av atomvåpen i KU's virksomhet. I samarbeid med NORSAR vil Strålevernet bistå Comprehensive Test Ban Treaty Organisation (CTBTO) med opprettelse av en målestasjon på Svalbard.

5.3.3 Samordnet internasjonal varslings.

Ressursbruk 5.3.3	Totalt		Eksternt	
	ukeverk	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Felles	0	0	0	0
Avdeling AI	0	0	0	0
Avdeling BS	30	2200	1500	700
Avdeling MI	0	0	0	0
Avdeling ST	0	0	0	0
Avdeling TI	0	0	0	0
Sum	30	2200	1500	700
Forbruk pr 30.06.01:				

Internasjonale og nasjonale varslingslister etc. vedlikeholdes og videreutvikles, og Strålevernet deltar i videreutviklingen av det internasjonale varslingsnettverk. Strålevernet har gjennom avtale med NILU ansvar for det landsomfattende målenettverket for gammastråling.

5.4 Ny viten om strålevern, strålevirkninger og atomsikkerhet

5.4.1 Strålevern og atomsikkerhet basert på egen og andres forskning og annen oppdatert viten

Ressursbruk 5.4.1	Totalt	Totalt	Internt	Eksternt
	ukeverk	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Felles	0	0	0	0
Avdeling AI	0	0	0	0
Avdeling BS	40	1050	750	300
Avdeling MI	245	4386	595	3791
Avdeling ST	99	601	172	529
Avdeling TI	0	0	0	0
Sum	384	6037	1517	4620
Forbruk pr 30.06.01:				

Strålevernet deltar i internasjonal og nordisk kompetansegivende virksomhet på beredskapsområdet (NKS, Østersjøsamarbeid, Sjefsmøtet).

FoU virksomheten vil bli preget av at Strålevernet er involvert i 10 forskningsprosjekter under EUs femte rammeprogram. I tillegg er det to NFR prosjekter. Viktige forskningsområder vil være eksponering og effekter i miljøet av stråling, studier av prosesser når det gjelder opptak og transport av radioaktive stoffer i land og havmiljø, konsekvensvurderinger og doseestimerer for ulike befolkningsgrupper. Det vil i tillegg bli studert ulike strategier for å håndtere forurensede områder.

Innen det strålemedisinske beredskapsarbeid skal kommunikasjonen med sykehussektoren, IFE-anleggene og anløpsteder med reaktordrevne u-båter videreføres og det vil gis bidrag til kompetanseheving med hensyn til strålemedisinsk beredskap. Det planlegges å lage en oversikt/database om medisinsk ansvarlige leger.

5.4.2 Analyser og vurderinger av høy kvalitet

Ressursbruk 5.3.3	Totalt	Totalt	Internt	Eksternt
	ukeverk	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Felles	0	0	0	0
Avdeling AI	0	0	0	0
Avdeling BS	20	120	120	0
Avdeling MI	137	2830	175	2655
Avdeling ST	40	172	172	0
Avdeling TI	45	100	100	0
Sum	242	3222	567	2655
Forbruk pr 30.06.01:				

I forbindelse med økt satsing på overvåking av radioaktivitet i miljøet vil det også i 2000 bli arbeidet med forbedring og standardisering av prøvetakingsmetoder og -strategier. Laboratoriene på Østerås og Svanhovd ble akkrediterte i fjor, og dette må følges opp i år.

Det vil bli arbeidet med å utvide kvalitetssystemet for miljølaboratoriet til også å omfatte radiokjemiske analysemetoder, slik at man senere kan vurdere å søke om en utvidelse av akkrediteringen. En gjennomgang av kvalitetssystemet med sikte på tilpasning til ny standard vil bli satt i gang. Blant annet skal nye rutiner for prøvemottak, -oppbevaring, avhending og dokumentasjon implementeres. Laboratoriets database for registrering av prøver og resultater vil bli videreutviklet, og en ny versjon skal programmeres og implementeres. Miljølaboratoriet vil delta i 1-2 internasjonale sammenlignende laboratorieprøvinger (SLP) i 2001. Analyser av radioaktive stoffer i miljøet er viktig grunnlag for flere av Strålevernets virksomheter. I tillegg til å utføre analyser, deltar laboratoriepersonalet i ulike feltarbeid for prøveinnsamling. Det vil derfor bli arbeidet også med forbedringer og standardiseringer av prøvetakingsmetoder og -strategier. Miljølaboratoriet vil arrangere en ringtest for Lorakon-stasjonene, og ellers bidra med måleteknisk veiledning, vedlikehold av utstyr, samt vurdering av nytt utstyr. Det skal arbeides med utvikling av nye prosedyrer for analyser av Sr-90, plutonium og americium i miljøprøver med sikte på forenkling og arbeidsmiljømessige forbedringer for laboratoriepersonalet.

En forutsetning for å utføre analyser og vurderinger av høy kvalitet i strålevern er høy kvalitet på alle typer målinger som utføres på Strålevernets laboratorier. Dette er et kontinuerlig arbeid som må utføres for å sikre kvalitet og sporbarhet til internasjonale standarder over tid. Arbeidet omfatter ulike typer målinger, forskjellige metodikker samt utprøvende virksomhet innen optiske målinger og dosimetri.

5.4.3 Gjensidige nasjonale og internasjonale fagkontakter og samarbeid

Ressursbruk 5.3.3	Totalt	Totalt	Internt	Eksternt
	ukeverk	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Felles	0	0	0	0
Avdeling AI	0	0	0	0
Avdeling BS	30	1000	0	1000
Avdeling MI	176	4186	0	4186
Avdeling ST	17	40	40	0
Avdeling TI	0	0	0	0
Sum	223	5226	40	5186
Forbruk pr 30.06.01:				

Strålevernet vil videreutvikle samarbeidet med de russiske søstermyndighetene innen sikkerhet og miljø på en rekke felter innen atomsikkerhet, avfallsbehandling og miljøkonsekvensvurderinger.

Strålevernet vil videre utvikle samarbeidet med russiske miljømyndigheter. Strålevernet leder på norsk side arbeidersgruppen for radioaktivitet under den blandede norsk- russiske miljøkommisjonen. I dette arbeidet legges det vekt på å styrke russiske miljømyndigheter. Den norsk russiske arbeidsgruppen står sentralt når det gjelder oppfølging og utføring av norsk -

russiske miljøprosjekter under Regjeringens atomhandlingsplan. Dette vil bla omfatte videreføring av det arktiske miljøvern samarbeidet, det internasjonale datasenteret for radioaktiv forurensing i nordlige områder, overvåkning av radioaktiv forurensing av det marine miljø fra utslipp fra renseanlegget for flytende radioaktiv avfall ved RTP Atomflot, norsk russiske målenettverk og utviklingen av et norsk - russiske overvåkningsprogram for de nordlige havområder. Prosjektene angående konsekvensvurdering av ulykkesscenarier ved atomanlegget i Majak for elevsystemet og nordlige havområder, vurdering av langsiktige konsekvenser av større radioaktive utslipp i de nordlige områder vil bli avsluttet i 2001. Det vil videre bli arbeidet spesielt med miljøkonsekvensvurdering rettet mot ulike tiltaksprosjekter i samarbeid med russiske myndigheter.

Strålevernet vil bistå Miljøverndepartementet i planleggingen av Nordsjøkonferansen i 2002. Strålevernet vil også arbeide med planleggingen av den femte internasjonale konferansen om radioaktivitet i polare miljø som arrangeres i 2002 i samarbeid med russiske myndigheter og FN,s atomenergi byrå IAEA.

Det vil videre bli arbeidet i forhold til den internasjonale radioøkologi unionen (IUR), spesielt når det gjelder temaet vern av det ytre miljø og internasjonale retningslinjer.

Strålevernet skal sammen med nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere gjennomføre den 9. europeiske fotobiologikongress som avholder på Lillehammer i tidsrommet 3-8 september 2001. Arbeidet innebærer også deltakelse i den vitenskapelige komité for kongressen. Strålevernet planlegger også selv å ha innlegg på kongressen.

Innen fototerapibehandling av nyfødte tas det sikte på å ferdigstille det eksperimentelle arbeidet som har vært utført som grunnlag for et doktorgradarbeid. Ny viten vil erverves som tidligere gjennom litteraturstudier, deltakelse i internasjonale arbeidsgrupper innen relevante fagfelt samt egne laboratoriestudier.

En viktig kilde til ny viten innen strålevernsektoren er epidemiologiske studier og slike studier har pågått og vil forsette også dette virksomhetsår. Det vil videreføres og igangsettes nye epidemiologiske studier knyttet til så vel arbeidsliv som helsetjenester. Hovedaktiviteten vil være på det ikke-ioniserende området. En kreftundersøkelse blant de som bor nær kraftledninger vil bli avsluttet. En studie skal belyse fødselsskader blant barn av fedre og mødre som er eksponert for elektromagnetiske felt. Det vil bli vurdert å igangsette et prosjekt på fødselsskader og utvalgte kreftformer blant mannlige radiotelegrafister. Strålevernet skal delta i et større internasjonalt prosjekt om mobiltelefoni og kreft i regi av IARC. Epidemiologi i tilknytning til ioniserende stråling vil bli studert i relasjon til radioaktivt nedfall over Norge i perioden 1955-1997.

De studier som har pågått en tid vedrørende psykososiale effekter av stråleeksponering planlegges ferdigstilt som et doktorgradsarbeid. Forskningsarbeidene med teratologiske effekter ved eksponering for lavfrekvente felt forventes avsluttet med doktorgradsarbeid.

5.5 Effektiv organisasjon og godt arbeidsmiljø

Med utgangspunkt i de erfaringen Strålevernet har med nåværende organisasjon samt med de nye oppgavene som har kommet til siden 1993, vil det i 2001 på bakgrunn av analyse av organisasjonen bli foretatt noen endringer i organisasjonen.

5.5.1 God resultat- og ressursstyring

Ressursbruk 5.5.1	Totalt	Totalt	Internt	Eksternt
	ukeverk	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Felles	40	8564	8564	0
Avdeling AI	310	190	0	0
Avdeling BS	100	160	160	0
Avdeling MI	74	680	180	500
Avdeling ST	70	145	145	0
Avdeling TI	71	350	350	0
Sum	665	10089	9399	500
Forbruk pr 30.06.01:				

Budsjetterings- og virksomhetsstyringshjelpemiddel vil bli videreutviklet med tanke på å få en mer optimal utnyttelse av allerede velutbygde regnskapsverktøy.

Avdelingene holder gruppeledermøter, avdelingsmøter, og medarbeidere gis kompetanse-givende tiltak

5.5.2 Helse, miljø og sikkerhet godt ivaretatt ved Strålevernet

Ressursbruk 5.5.2	Totalt	Totalt	Internt	Eksternt
	ukeverk	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Felles	0	356	356	0
Avdeling AI	30	0	0	0
Avdeling BS	0	0	0	0
Avdeling MI	0	0	0	0
Avdeling ST	0	0	0	0
Avdeling TI	0	0	0	0
Sum	30	356	356	0
Forbruk pr 30.06.01:				

Utover den ordnære drift innen HMS-området, vil det i 2001 bli arbeidet særlig med endelig å få avklart den framtidige lokalisering av Statens strålevern. En risikovurdering knyttet til HMS-området vil bli avsluttet i samsvar med krav fra Arbeidstilsynet.

5.5.3 Kvalitetssikrede og behovsdekkende informasjons- og IT-tjenester

Ressursbruk 5.5.3	Totalt	Totalt	Internt	Eksternt
	ukeverk	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Felles	0	5630		0
Avdeling AI	340	250	0	0
Avdeling BS	0	0	0	0
Avdeling MI	0	0	0	0
Avdeling ST	0	0	0	0
Avdeling TI	0	0	0	0
Sum	340	5820	0	0
Forbruk pr 30.06.01:				

Innen disse tjenestegruppene vil det bli lagt vekt på å få iverksatt de strategiske føringer en er blitt enig om både når det gjelder IT-tjenestene og når det gjelder informasjon/kommunikasjon.

Et nytt intranett er utviklet, og blir tatt i bruk i februar 2001. Ferdigstillelse av nytt internett skal skje i løpet av første halvår 2001.

Den vedtatte serviceerklæringen vil bli iverksatt.

6. Lønnsversikt

Post 01	Budsjett	Lønnsforhandl	Feriel. still	Sum netto	Arb g avg	Sum brutto
Direktøren og Avd. AI	5 966 807		60 000	6 026 807	849 780	6 876 587
Avd. BS	4 382 897		70 000	4 452 897	627 858	5 080 755
Avd. Mi	4 286 840		55 000	4 341 840	612 199	4 954 039
Avd. St	3 143 380		35 000	3 178 380	448 152	3 626 532
Avd Ti	6 809 045		120 000	6 929 045	976 995	7 906 040
	24 588 969	-	340 000	24 928 969	3 514 985	28 443 954

Post 21	Budsett grl arb g avg	Beregnet pensj kass	Feriel. still	Sum netto ekskl pensj	Arb g avg	Sum brutto
Direktøren og Avd. AI	-	-	-	-	-	-
Avd. BS	645 242	51 619	-	645 242	90 979	787 840
Avd. Mi	4 710 300	336 904	50 000	4 760 300	671 202	5 768 406
Avd. St	175 370	14 030	-	175 370	24 727	214 127
Avd Ti	336 900	26 952	-	336 900	47 503	411 355
	5 867 812	429 505	50 000	5 917 812	834 411	7 181 728

Sum totalt 35 625 682

7. Plan for rapporteringen til SHD i 2001

Innen 19. februar	Rapport	Årsrapport 2000
01.mars		<ol style="list-style-type: none"> 1. Periodisert budsjett 2. Evt søknad om administrasjonskostnader if. Tilskuddsbevilgninger
01.mars	Budsjettforslag 2001	
05.mars	Virksomhetsplan 2001	
23.mars	Etatstyringsmøte	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planer for 2001 2. Hovedlinjene for 2002
31. mars	Rapport	<ol style="list-style-type: none"> 1. Økonomiske data (SES-SYS) 2. Posterings på andre kap. enn kap. 0715 3. Resultatoppnåelse 4. Prognoser 5. Egen vurdering 6. Økonomihåndbok per 30.06.01
01.mai	Forslag til proposisjonstekst, 2002	
30. juni	Rapport	<ol style="list-style-type: none"> 1. Økonomiske data 2. Posterings på andre kap. enn kap. 0715 3. Resultatoppnåelse 4. Status ifm. nytt økonomisystem 5. Prognoser 6. Egen vurdering
31. august	Rapport	<ol style="list-style-type: none"> 1. Økonomiske data (SES-SYS) 2. Posterings på andre kap. enn kap. 0715 3. Prognoser 4. Egen vurdering
Høsten 1998	Etatstyringsmøte	Resultatoppnåelse pr 30.06.01 gjennomføring av budsjett 2001 hovedlinjene for budsjett 2002
31. desember	Rapport	<ol style="list-style-type: none"> 1. Økonomiske data (SES-SYS) 2. Posterings på andre kap. enn kap. 0715 3. Resultatoppnåelse 4. Bemanningsoversikt 5. Egen vurdering
